بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/319
- އިސްތިއުނާފު ކުރިފަރާތް:

* ނަން: އަބްދުއްރައްޒާޤު އަބޫބަކުރު   * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: [illegible] / [illegible]

* އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A046946   * ދާއިމީ އެޑްރެސް: [illegible] / [illegible]

- އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތްތައް:

* ނަން: [illegible]   (މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް)

* އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު:-   * ދާއިމީ އެޑްރެސް: [illegible]

- ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 27 ޖުމާދަލްއޫލާ 1437 / 01 މާރޗް 2016
- ނިމުނު ތާރީޚު: 18 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1439 / 04 ޖެނުއަރީ 2018

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 1637/Cv-C/2014
- ނިޔާކުރި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: [illegible]
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 13 މާރޗް 2014   • ނިމުނު ތާރީޚު: 29 މޭ 2016

- މައްސަލަބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް

(ރިޔާސަތު)

• ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1637/Cv-C/2014 މައްސަލާގައި ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރީޢަތުގައި އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތަށް ނުވާކަމަށްބުނެ އެމައްސަލާ އިސްތިއުނާފު ކުރިމަތިލާއިރު ދ.ދިއްގަރުގެ/ ކ.މާލެ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާ ބަލައިގަތުމަށް ފާސްކޮށްފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަކީ، އުޖޫރައިގެ ދަރަނިވެރިޔާ ދައުލަތެވެ.

• އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތައް:

01- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1637/Cv-C/2014 މައްސަލާގެ މުއްދަޢީ ހިމެން ގޮތުގެ ރިޔާޟް ޝަރީފް، އެމައްސަލައަށް، ދ.ދިއްގަރުގެ އިސްތިއުނާފުކުރި މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގައި ސިޔާސީ މަޤާމުގެ ވަޒީފާއިން ކަނޑުވާލުމުން ތާރީޚުން 20 ޖުލައި 2014 ވަނަދުވަހުގައި އަޕޮއިންޓްވުން ވަކިކުރުން ކަސްޓަމްސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 157 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަލަހައްޓާފައިވާ ގޮތުގެ ރިޓަޔަރކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް ދޭ އިނާޔަތް ލިބިދީފައިނުވާތީ، ކަސްޓަމްސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 157 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާގޮތަށް ރިޓަޔަރމަންޓްގެ ގޮތުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތަށް ލިބެންވާ ރިޓަޔަރމަންޓް ޖުމްލަ އަދަދު -/656,000 (ހަލަކަ ފަންސާސް ހަހާސް) ރުފިޔާއާއި މަސައްކަތު 2014 ޖުލައި މަހުގެ ނިޔަލަށް ލިބެންވާ -/98,400 (ނުވަދިހަ އަށްހާސް ހަތަރުސަތޭކަ) ރުފިޔާއާއި ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ޚަރަދަށް -/30,000 (ތިރީސްހާސް) ރުފިޔާއިއެކު ޖުމްލަކޮށް -/784,400 (ހަތްލައްކަ އަށްދިހަ ހަތަރުހާސް ހަތަރުސަތޭކަ) ރުފިޔާ ލިބިދިނުމަށް މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސްއަށް ހަމަޖައްސައިދިނުމަށް ދިޔަ ދައުލަތުގެ މައްޗަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ދަޢުވާކުރައްވާފައި ބުނުއްވުން މައްސަލައިގައި އިސްބާތުކުރެއްވި،

މިމައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުން ޙުކުމްކުރައްވާފައިވަނީ، "ދައުލަތް، އިސްތިއުނާފު ބަޔާންކުރައްވައި ފަރާތަކީ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބަލައިގަތުން، ދ.ދިއްގަރުގެ އިސްތިއުނާފުކުރި ދަޢުވާކުރެއްވި އަދި އިސްތިއުނާފުވާކަމަށް މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 157 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގެ ދަށުން ރިޓަޔަރމަންޓް ލިބޭ ގޮތުގައި -/656,000 (ހަލަކަ ފަންސާސް ހަހާސް) ރުފިޔާއާއި މިފަދަ

162 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މަސްދުވަހުން 2014 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުލައި މަހުގެ ނިޔަލަށް 98,400/- (ނުވަދިހަ އަށްހާސް ހަތަރުސަތޭކަ) ރުފިޔާއާއި ޖޫރިމަނާ ގޮތުގެ ވަރަށް ގިނަގުނަ 30,000/- (ތިރީސްހާސް) ރުފިޔާއާއެކު ޖުމްލަކޮށްފައިވާ 784,400/- (ހަތްލައްކަ އަށްޑިހަހަތަރުހާސް ހަތަރުސަތޭކަ) ރުފިޔާ މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްއިން އިސްތިއުނާފުވެރިޔާއަށް ދިނުމަށް ޝަރީޢަތުގެ ޤަރާރުން އަންގައި ދިނުމަށް ނުކުތާއަށް ކަނޑައަޅައިދެއްވުމަށް"- މިފަދައިންނެވެ.

02- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1637/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާ ހިންގަވާފައިވާ ފަނޑިޔާރު އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއިއެއްގޮތް ނުވާގޮތަށް އެޕީލްކުރި އިސްތިއުނާފު ސިސްޓަމުގެ ކޮށްފައިވުން އަދި މ.ދިރާގުގެ/ ސ.ފެނ އިސްތިއުނާފުވެރިޔާގެ މުވައްޒަފުކަމުން ވަކިކޮށް އަނބުރާ ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އަނބުރާއަށް ބޭނުންކުރާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުގެ ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުގެ ވަކިކުރި ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށް. އަދި ތިން ހުށަހަޅާފައިވާ؛

● ނުކުތާއަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1637/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާއިން، އިސްތިއުނާފުވެރިޔާގެ މުވައްޒަފު ވަކިކުރުމުން ހުށަހެޅި ވަޒީފާއަކީ ދިޔަފަސް ވަޒީފާއެއް ނޫންކަމުގައި ކަނޑައަޅައި ހުކުމްކޮށްފައިވަނީ، ގަވާއިދު ނަންބަރު 2012/R-35 (މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދު)ގެ 157 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި 161 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

03- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1637/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާ ހިންގަވާފައިވާ ފަނޑިޔާރު އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއިއެއްގޮތް ނުވާގޮތަށް އެޕީލްކުރި އިސްތިއުނާފު ކަނޑައެޅުން އަދި މ.ދިރާގުގެ/ ސ.ފެނ އިސްތިއުނާފުވެރިޔާގެ މުވައްޒަފު އިސްތިއުނާފު ކުރިމަތީ ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަކީ، އަނބުރާއައިސް ގެނައުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފު ތަނުގައި ދައުލަތުގައިވާ ވަކިކުރަނީ، މައްސަލައިގައި ގެންދާތީ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ބަލައިގެން އަނބުރާ ކަނޑައެޅި ފެނިގެންދިޔައެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުވެރިޔާގެ މުވައްޒަފު ވަކިކުރަން މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ މަޤާމުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގައި ދައުވާ އުފުލާފައިވާ އިސްތިއުނާފުވެރިޔާގެ މުވައްޒަފު މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދަނިކޮށް 20 ޖަނަވަރީ 2014 މީލާދީގައި އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީ ކަސްޓަމްސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ގަވާއިދުގެ 157 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރިޢާޔަތްކުރެވޭ މުވައްޒަފުންނަށް ދެވޭ އިންސާފުއެއް އަބްދުލްޢަޒީޒު ޤާނޫނު ނަންބަރު ތިރީސްވަނަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރިޢާޔަތްކުރުމުގެ ފަރާތުން މުވައްޒަފުންގެ ޤާނޫނު ކަނޑައަޅުއްވާ ބުނެފައި ވަކިވުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް މިފަދަ އަމަލު ހިނގާފައިވަނީ އެކަން ހުށަހެޅީ.

(ނ) ދެވަނަކަމަށް، އަބްދުއްރަޙީމްގެ އަބޫބަކުރު މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް އިން ވަކިކުރުމާއި ގުޅޭ ގޮތުން، އަބްދުއްރަޙީމްގެ އަބޫބަކުރު މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް އިން ވަކިކުރުމަށްފަހު ރިޢާޔަތް ވަކި ނުކުރެވުނު، އަބްދުއްރަޙީމްގެ އަބޫބަކުރު މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ކަމުގެ ބާރު މޯލްޑިވްސްގެ މަޤާމު އޮޅުވާލުމުގެ ފާސްކުރެއްވުމުގެ މިގޮތަށް ބަލައިލާއިރު ރިޢާޔަތްކުރެވެން ހުރި، އަބްދުއްރަޙީމްގެ އަބޫބަކުރު މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސްގައި އަދާކުރައްވަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވުމަށް އަމުރުކުރެއްވި ނިންމުން ބާޠިލުކުރައްވާ.

(ރ) ތިންވަނަކަމަށް، އަބްދުއްރަޙީމްގެ އަބޫބަކުރުގެ ޙައްޤުން ހުކުމް ދެއްވުމުގައި އަރުވާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު ބުނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު މޯލްޑިވްސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާޢިދުގެ 157 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ތިޔަބާވަތުގެ ރިޢާޔަތްތަކެއް ޙައްޤު ނުވާނެކަމަށް މަޤާމުގެ އިޢުތިރާޟުތަކެއް، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސްގެ ޤަވާޢިދުގެ 157 ވަނަ މާއްދާއާ ރިޢާޔަތްކުރަމުން މޯލްޑިވްސްގެ މުވައްޒަފުން ދޫކުރަން ބޭނުންކުރެވޭ މަޤާމުތައް އޮފީސް މަސައްކަތް ކުރާނަމަ، ނިޔާވިހިނދު ރިޢާޔަތްކުރުމުގެ ގޮތް އެގޮތުން ބައެއް ހާލަތުގައި ހުރި އަދާކުރުން މަސްއޫލިއްޔަތު އެކަމަށް ހުށަހެޅި އެކަމަށް ޙައްޤުވާ ކަމުގައި، މިގޮތުން ބަލާއިރު މޯލްޑިވްސްގެ ޤަވާޢިދުގެ ހުރިހާ އަދިވެސް މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ރިޢާޔަތްކުރުމުގެ ގޮތުގައި ބަޔާންވެފައިވާ މޯލްޑިވްސްގެ 150 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުން ކަމުގައިވާތީ، އެގޮތުގެމަތިން، އުމުރުން 65 އަހަރުވުމާއި، 55 އަހަރުވުމުން އަދިއެހެން ފަރާތުން ވަޒީފާއިން ރިޢާޔަތްކުރުމުގައި، ވަޒީފާގައި ދެމިހުންނަން ބޭނުމީ ގޮތަށް ބަދަލުކުރަމުން، ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވަގުތު އަދާކުރުމުގެ ބެލުމުގައި ދިނުން އަދާކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ވަޒީފާއަދާކުރުމަށް ނުކުޅެދޭފަދަ ބައްޔެއްގައި، މޯލްޑިވްސްގެ ޤަވާޢިދު ވަޒީފާގައި ދެމިހުރުމުގެ ޙައްޤު ހިމެނޭނެ ކަން އެގޮތުން ޤަބޫލުކުރެވޭތީ، ވަޒީފާގައި ދެމިހުރުމަށް ބޭނުމީ ގޮތަށް ބަދަލުކުރަމުން ރިޢާޔަތްކުރުމުގެ ޤަވާޢިދުން ފެނިގެން އޮތުން މުވައްޒަފުންނާ ރިޢާޔަތް ކުރާނެ ދަށުން ޙައްޤު، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ މުއްދަތު 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް މޯލްޑިވްސްއަށް ޚިދުމަތް ކުރެއްވި މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާޢިދުގެ 151 ވަނަ

މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެން އޮންނަކަމާއި މީގެ އިތުރުން ކަސްޓަމްސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާއިދުގެ 150 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ [illegible] ތެރެއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަސްޓަމްސް ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ކަސްޓަމްސްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަސްޓަމްސްގެ [illegible] [illegible] [illegible] ކަސްޓަމްސްގެ ޤަވާއިދުގެ 161 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންވެގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސްގެ [illegible] [illegible] [illegible] ކަސްޓަމްސް [illegible] [illegible] [illegible] ކަސްޓަމްސްގެ [illegible] [illegible] ކަސްޓަމްސްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަސްޓަމްސްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސްގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަސްޓަމްސްއަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަސްޓަމްސް ޤަވާއިދުގެ 161 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގައި [illegible] ޖުމްލަ 04 އަހަރާއި 08 މަހާއި 17 ދުވަސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަސްޓަމްސްގެ ޤަވާއިދުގެ 150 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ކަސްޓަމްސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާއިދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤަވާއިދު [illegible] 2012/R-35 (މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސްގެ ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ޤަވާއިދު) ގެ 157 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި 161 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި [illegible] [illegible]

- **ހުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެފަދައިން ހުރުމާއެކު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1637/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމެވުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އަބްދުއްރައްޒާޤު އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެޤަޟިއްޔާގައި ސިވިލް ކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަން ޖެހޭ ޤާނޫނީ ނުވަތަ ޝަރުޢީ ހަމައެއް ނެތްކަމަށް މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި، ހުކުމްކުރީމެވެ.